A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2016. december 8.*

„Előzetes döntéshozatal — Szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések — Szerződés közbeszerzési eljárás indítása nélkül történő odaítélése — Úgynevezett »in house« odaítélés — Feltételek — Hasonló ellenőrzés — A tevékenység lényeges részének végzése — Több települési önkormányzat tulajdonában lévő, köztőkéből álló ajánlattevő társaság — A nem részvényes települési önkormányzatok javára is végzett tevékenység — Nem részvényes hatóság által előírt tevékenység”

A C-553/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország) a Bírósághoz 2015. október 26-án érkezett, 2015. június 25-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **Undis Servizi Srl**

és

a **Comune di Sulmona**

között,

a **Cogesa SpA**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök, Juhász E. (előadó), C. Vajda, K. Jürimäe és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az Undis Servizi Srl képviseletében S. Della Rocca avvocato,

– a Comune di Sulmona képviseletében G. Blandini és M. Fracassi avvocati,

* Az eljárás nyelve: olasz.

– a Cogesa SpA képviseletében R. Colagrande avvocato,

– az olasz kormány képviseletében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: C. Colelli avvocato dello Stato,

– az Európai Bizottság képviseletében G. Conte és A. Tokár, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem egy közbeszerzési szerződés ajánlattételi eljárás nélküli, úgynevezett „in house” odaítélésére vonatkozó uniós jog értelmezésére irányul.

2 E kérelmet az Undis Servizi Srl (a továbbiakban: Undis) és a Comune di Sulmona (sulmonai önkormányzat, Olaszország) között annak tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, hogy ez az önkormányzat egy szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződést a Cogesa SpA-nak ítélt oda.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 Az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.) meghatározza az ajánlatkérő hatóságok által odaítélt közbeszerzési szerződésekre alkalmazandó szabályozási keretet.

4 Ezen irányelv „Fogalommeghatározások” című 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja előírja:

„»Közbeszerzési szerződés«: egy vagy több gazdasági szereplő és egy vagy több ajánlatkérő szerv által írásban megkötött visszterhes szerződés, amelynek tárgya az ezen irányelv szerinti építési beruházás kivitelezése, vagy áru szállítása, vagy szolgáltatás nyújtása.”

5 A közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó, az alapügy tényállása megvalósulásának idején hatályos uniós jog nem írta elő a közbeszerzési szerződések közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül történő közvetlen odaítélésének, az úgynevezett „in house” odaítélésnek a lehetőségét. Mindazonáltal ezt a lehetőséget elfogadta a Bíróság ítélkezési gyakorlata, és a Bíróság e tekintetben a feltételeket is megállapította.

6 Ezen, immár állandó ítélkezési gyakorlat értelmében valamely ajánlatkérő hatóság, mint például valamely települési önkormányzat azon kettős feltétellel mentesül a közbeszerzési szerződés odaítélésére irányuló közbeszerzési eljárás lefolytatása alól, ha, egyfelől az ajánlattevő szervezet felett a saját szervei felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakorol, illetve másfelől, ha ez a szervezet tevékenységének lényeges részét az őt irányító ajánlatkérő szerv vagy szervek javára végzi (lásd ebben az értelemben: 1999. november 18-i Teckal-ítélet, C-107/98, EU:C:1999:562, 50. pont).

7 A 2004/18 irányelvet hatályon kívül helyezte és annak helyébe lépett a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 94., 65. o.). A 2014/24 irányelv 91. cikke értelmében a 2004/18 irányelv 2016. április 18-tól hatályát veszti.

Az olasz jog

8 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban előadottak szerint az olasz jog egyetlen rendelkezése sem rögzíti a közbeszerzési szerződések közvetlen odaítélésére vonatkozó feltételeket, e tekintetben a nemzeti jog az uniós jogra utal.

9 A 2000. augusztus 18-i decreto legislativo n. 267 – Testo unico delle leggi sull'ordinamento degli enti locali (267. sz. törvényerejű rendelet – A helyi önkormányzatok rendszeréről szóló tövények egységes szövege; a GURI 2000. szeptember 28-i, 162. számának rendes melléklete) 30. cikke előírja:

„(1) Bizonyos feladatok és tevékenységek összehangolt ellátása céljából a helyi önkormányzatok egymással megfelelő megállapodásokat köthetnek.

(2) A megállapodásokban meg kell határozni a célokat, az időtartamot, a szerződő felek közötti konzultáció formáit, azok pénzügyi kapcsolatait, valamint a kölcsönös kötelezettségeket és biztosítékokat.

(3) Valamely meghatározott szolgáltatás határozott idejű ellátásához, illetve valamely projekt létrehozásához az állam és a régió saját hatáskörükben a helyi önkormányzatok között létrehozandó kötelező megállapodási formákat írhatnak elő, feltéve hogy azokra nézve típusos szabályozást állapítanak meg.

[...]"

10 Amint azt a kérdést előterjesztő bíróság is előadja, a 2006. április 3-i decreto legislativo n. 152 – Norme in materia ambientale (a környezetvédelmi szabályokról szóló 152. sz. törvényerejű rendelet; a GURI 2006. április 14-i, 96. számának rendes melléklete) 149a. cikke (1) bekezdésének második mondata ekképp rendelkezik:

„A szolgáltatás közvetlenül odaítélhető azon teljes egészében köztőkéből és egyébként a közszolgáltatás nyújtásának helye szerinti helyi önkormányzatok részesedésével alapított társaságok részére, amelyek teljesítik az európai szabályozásban az *in house* szolgáltatásnyújtásra vonatkozóan előírt feltételeket."

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

11 A Bíróság elé terjesztett iratokból az tűnik ki, hogy a Comune di Sulmona képviselő testülete 2014. szeptember 30-i határozatával a települési hulladékkal való teljes körű gazdálkodás szolgáltatásának nyújtását a Cogesának, egy teljes egészében a Regione Abruzzo (Abruzzo tartomány, Olaszország) több önkormányzata, köztük a Comune di Sulmona tulajdonában lévő, köztőkéből álló társaságnak ítélte oda. Ez utóbbi a társaság tőkéjét képező 1200 részvényből 200-at birtokol, ami e tőkében való mintegy 16,6%-os részesedésnek felel meg.

12 2014. október 30-án, amikor még a szolgáltatási szerződést nem írták alá a Cogesával, az ezen utóbbi részvényeivel rendelkező települési önkormányzatok megállapodást kötöttek abból a célból, hogy a saját szerveik felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakoroljanak felette (a továbbiakban: 2014. október 30-i megállapodás).

13 A 9/11. sz. egységes környezethasználati engedélyben a Regione Abruzzo az önellátás, a közelség és a szubszidiaritás elvének megfelelően arra kötelezte a Cogesát, hogy e tartománynak egyes, e társaságban nem részvényes települései települési hulladékát is kezelje és hasznosítsa.

14 Az Undis, az alapügyben szóban forgó szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződésben érdekelt társaság keresetet nyújtott be a Tribunale amministrativo regionale per l'Abruzzóhoz (Abruzzo tartományi közigazgatási bírósága, Olaszország) az e szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződést odaítélő határozattal, valamint a jelen ítélet 12. pontjában említett, önkormányzatok közötti megállapodás tervezetét jóváhagyó határozattal szemben. Az Undis a 2006. április 12-i decreto legislativo n. 163 – Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE (a 2004/17/EK és a 2004/18/EK irányelv alkalmazásában az építési beruházásra, a szolgáltatásnyújtásra és az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződések törvénykönyvének megalkotásáról szóló 163. sz. törvényerejű rendelet; a GURI 2006. május 2-i, 100. számának rendes melléklete) 2. cikkének, valamint az EUMSZ 43. cikk, az EUMSZ 49. cikk és az EUMSZ 86. cikk megsértésére hivatkozva azt állította, hogy nem álltak fenn az ahhoz szükséges feltételek, hogy az említett szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződést „in house" lehessen odaítélni.

15 Az Undis konkrétan arra hivatkozott, hogy nem teljesült az a feltétel, miszerint az ajánlatkérő hatóságnak a saját szervei felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést kell gyakorolnia valamely, tőle jogilag elkülönült jogalany felett. A Comune di Sulmona ugyanis a Cogesa kisebbségi részvényese, a 2014. október 30-i megállapodást az alapügyben szóban forgó szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződést odaítélő határozat elfogadását követően kötötték meg, és e társaság alapító okirata társasági szerveinek önálló hatáskört biztosít, ami összeegyeztethetetlen a „hasonló ellenőrzés" fogalmával. Az Undis továbbá azt állította, hogy az a feltétel sem teljesült, miszerint az ajánlattevő szervezetnek tevékenysége lényeges részét az őt irányító ajánlatkérő hatóság vagy hatóságok javára kell végeznie. Az Undis szerint ugyanis a Cogesának a 2011–2013. gazdasági évekre vonatkozó mérlegei nyilvánvalóvá teszik, hogy a Cogesa össztevékenységének csak 50%-át végzi a részvényes települési önkormányzatok javára, mivel a nem részvényes önkormányzatok javára e társaság által végzett tevékenységet is bele kell érteni ebbe az össztevékenységbe.

16 A Tribunale amministrativo regionale per l'Abruzzo (Abruzzo tartományi közigazgatási bírósága) elutasította a keresetet. E bíróság először is azt állapította meg, hogy a hasonló ellenőrzés feltétele teljesült a 2014. október 30-i megállapodás megkötése okán. E bíróság ezt követően úgy határozott, hogy a tevékenység lényeges részére vonatkozó feltétel is teljesült, és kifejtette, hogy a Cogesa által a nem részvényes önkormányzatok javára végzett tevékenységet figyelmen kívül hagyva a részvényes önkormányzatok tekintetében végzett tevékenysége meghaladta e társaság üzleti forgalmának 90%-át.

17 A Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország), amelyhez az Undis fellebbezést nyújtott be, megállapította, hogy azon tény ellenére, miszerint a 2014/24 irányelv időbeli hatálya okán nem alkalmazható az alapeljárásra, ezen irányelv 12. cikkének rendelkezései mindazonáltal lényegesek e jogvita megoldása tekintetében.

18 A tevékenység lényeges részének végzésére vonatkozó feltételt illetően a Consiglio di Stato (államtanács) a 2006. május 11-i Carbotermo és Consorzio Alisei ítéletre (C-340/04, EU:C:2006:308, 65. pont) utal, amelyben a Bíróság megállapította, hogy „a meghatározó üzleti forgalom az, amelyet a kérdéses vállalkozás a felügyelő önkormányzat által meghozott odaítélő határozatok alapján valósít meg, beleértve azt, amit az ilyen határozatok végrehajtása során valósít meg a felhasználókkal". Ezen ítélkezési gyakorlat fényében tehát annak vizsgálata érdekében, hogy e feltétel teljesült-e, csak azokat az odaítélő határozatokat kell figyelembe venni, amelyeket közvetlenül a felügyelő önkormányzat fogadott el. Márpedig a 2014/24 irányelv 12. cikkének (2) bekezdéséből a releváns odaítélések számának bővülése következhet.

19 A Consiglio di Stato (államtanács) ezzel szemben kiemeli, hogy az említett irányelv egyik rendelkezése sem utal arra, hogy annak értékelése céljából, hogy a szóban forgó feltétel teljesült-e, azokat az odaítéléseket kell figyelembe venni, amelyek a nem részvényes önkormányzatokra vonatkoznak, abban az esetben, ha ezekről az odaítélésekről egy szintén nem részvényes, magasabb szintű közigazgatási hatóság intézkedése határoz.

20 Ezenfelül a Consiglio di Stato (államtanács) szerint az a kérdés merül fel, hogy az alapeljárásban annak vizsgálata céljából, hogy a tevékenység lényeges részének végzésére vonatkozó feltétel teljesült, figyelembe kell-e venni a Cogesában részvényekkel rendelkező önkormányzatok javára a 2014. október 30-i megállapodás megkötését megelőzően történt odaítéléseket. A Consiglio di Stato (államtanács) e tekintetben a 2014/24 irányelv 12. cikke (5) bekezdésének második albekezdésére utal.

21 E körülményekre figyelemmel a Consiglio di Stato (államtanács) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és a következő kérdéseket terjeszti előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„1) Az ellenőrzött szervezet által végzett tevékenység lényeges részének meghatározása során a nem részvényes közigazgatási szerv által a nem részvényes önkormányzatok javára elrendelt tevékenységeket is figyelembe kell-e venni?

2) Az ellenőrzött szervezet által végzett tevékenység lényeges részének meghatározása során a részvényes önkormányzatok javára szóló, az úgynevezett hasonló ellenőrzés feltételének tényleges teljesülését megelőző odaítéléseket is figyelembe kell-e venni?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

22 Előzetesen meg kell állapítani, hogy az alapügynek a jelen ítélet 11. és 12. pontjában felvázolt tényállása korábban valósult meg, mint 2016. április 18., tehát a 2014/24 irányelv tagállamok általi átültetésére kitűzött határidő lejárta. Ebből következik, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket időbeli hatálya okán kizárólag a Bíróság ítélkezési gyakorlata által értelmezett 2004/18 irányelv tekintetében kell értékelni.

23 Meg kell továbbá állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a jelen ügyben nem szolgáltat semmiféle adatot a tekintetben, hogy az alapügyben szereplő közbeszerzési szerződés értéke meghaladja-e, vagy sem, a 2004/18 irányelv alkalmazásának küszöbértékét. Egyébiránt az előzetes döntéshozatalra utaló határozat az annak meghatározásához szükséges információkat sem tartalmazza, hogy szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződésről vagy szolgáltatásnyújtásra irányuló koncesszióról van-e szó.

24 Az igaz, hogy az uniós jogszabályok alkalmazása alóli kivétel, amennyiben teljesülnek az „in house” odaítélés feltételei, éppúgy alkalmazható a 2004/18 irányelv hatálya alá tartozó, mint az az alól kizárt tényállásokra (lásd ebben az értelemben: 2012. november 29-i Econord-ítélet, C-182/11 és C-183/11, EU:C:2012:758, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Mindazonáltal az utóbbi esetben az említett kivétel alkalmazásának nincs relevanciája az alapügy megoldása tekintetében, mivel a szóban forgó szerződésre az EUM-Szerződés alapvető szabályai és általános elvei vonatkoznak, ami azt feltételezi, hogy a szerződés egyértelműen határokon átnyúló érdeket képvisel (lásd ebben az értelemben: 2016. október 6-i Tecnoedi Costruzioni ítélet, C-318/15, EU:C:2016:747, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

25 Az előzetes döntéshozatali eljárás keretében a nemzeti bíróságok és a Bíróság közötti viszonyban irányadó együttműködés szellemében, a kérdést előterjesztő bíróságnak az esetleges egyértelmű határon átnyúló érdek fennállására vonatkozó előzetes megállapításainak hiánya nem jár a kérelem elfogadhatatlanságával, ha az ilyen hiányosság ellenére a Bíróság az iratokból kitűnő tényállási elemekre tekintettel úgy véli, hogy képes hasznos választ adni a kérdést előterjesztő bíróságnak.

Mindazonáltal a Bíróság válaszadására csak azzal a feltétellel kerülhet sor, ha az alapügyben a kérdést előterjesztő bíróság meg tudja állapítani, hogy fennállnak az uniós jog alkalmazásának feltételei (lásd analógia útján: 2014. december 11-i Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino” és társai ítélet, C-113/13, EU:C:2014:2440, 48. pont).

26 A Bíróság által a kérdést előterjesztő bíróság számára adandó válasz tehát azon az előfeltevésen nyugszik, hogy vagy a 2004/18 irányelvet kell alkalmazni az alapügyben szóban forgó közbeszerzési szerződésre, vagy ha nem ez az eset áll fenn, e szerződés egyértelműen határokon átnyúló jelleggel rendelkezik, aminek vizsgálata e bíróság feladata.

Az első kérdésről

27 E kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a Bíróságnak a közbeszerzési szerződések közvetlen, úgynevezett „in house” odaítélésére vonatkozó ítélkezési gyakorlata annak meghatározása céljából történő alkalmazása keretében, hogy az ajánlattevő szervezet az ajánlatkérő hatóság, különösen az e szervezet részvényeivel rendelkező és azt ellenőrző települési önkormányzatok javára végzi-e tevékenységének lényeges részét, bele kell-e érteni e tevékenységbe azt a tevékenységet is, amelynek végzésére e szervezetet valamely, annak részvényeivel nem rendelkező hatóság kötelezi olyan települési önkormányzatok javára, amelyek szintén nem rendelkeznek e társaság részvényeivel és semmiféle ellenőrzést nem gyakorolnak felette.

28 A Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében a közbeszerzésre vonatkozó uniós jogi szabályok elsődleges célja, nevezetesen a termékek és a szolgáltatások szabad mozgása, valamint a tisztességes verseny megnyitása valamennyi tagállamban, maga után vonja a közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásaira vonatkozó, a releváns irányelvekben előírt uniós szabályok alkalmazásának kötelezettségét, amennyiben valamely, települési önkormányzathoz hasonló ajánlatkérő hatóság egy tőle jogilag elkülönülő jogalannyal kíván írásban visszterhes szerződést kötni, függetlenül attól, hogy ez a szervezet maga is ajánlatkérő-e, vagy sem (lásd ebben az értelemben: 1999. november 18-i Teckal-ítélet, C-107/98, EU:C:1999:562, 51. pont; 2005. január 11-i Stadt Halle és RPL Lochau ítélet, C-26/03, EU:C:2005:5, 44. és 47. pont).

29 A Bíróság hangsúlyozta, hogy az e kötelezettség alóli összes kivétel szigorúan értelmezendő (2005. január 11-i Stadt Halle és RPL Lochau ítélet, C-26/03, EU:C:2005:5, 46. pont; 2014. május 8-i Datenlotsen Informationssysteme ítélet, C-15/13, EU:C:2014:303, 23. pont).

30 Tekintettel arra, hogy a hatóság anélkül is végrehajthatja közérdekű feladatait saját közigazgatási, műszaki és egyéb eszközeivel, hogy köteles lenne igénybe venni a szerveihez nem tartozó, külső jogalanyokat (lásd ebben az értelemben: 2005. január 11-i ítélet, Stadt Halle és RPL Lochau ítélet, C-26/03, EU:C:2005:5, 48. pont), a Bíróság az ilyen helyzetben az úgynevezett „in house” odaítéléseket illetően az ajánlatkérő hatóság és az ajánlattevő szervezet közötti különös belső kapcsolattal igazolta a kivétel elismerését, még akkor is, ha az ajánlattevő az ajánlatkérőtől jogilag elkülönült szervezet (lásd ebben az értelemben: 2014. május 8-i Datenlotsen Informationssysteme ítélet, C-15/13, EU:C:2014:303, 29. pont). Az ilyen esetekben megállapítható, hogy az ajánlatkérő hatóság valójában saját eszközeit vette igénybe (lásd ebben az értelemben: 2014. május 8-i Datenlotsen Informationssysteme ítélet, C-15/13, EU:C:2014:303, 25. pont), és hogy az ajánlattevő szerv szinte e hatóság belső szervezetének részét alkotja.

31 E kivétel azonfelül, hogy az ajánlatkérő hatóságnak a saját szervei felett gyakoroltho hasonló ellenőrzést kell gyakorolnia az ajánlattevő szervezet felett, azt is megköveteli, hogy e szervezet tevékenységének lényeges részét az őt tulajdonló ajánlatkérő hatóság vagy hatóságok javára végezze (lásd ebben az értelemben: 1999. november 18-i Teckal-ítélet, C-107/98, EU:C:1999:562, 50. pont).

32 Ily módon elengedhetetlen, hogy az ajánlattevő szervezet tevékenységét elsősorban azon önkormányzatnak vagy önkormányzatoknak szánja, amelynek, illetve amelyeknek a tulajdonában áll, és minden más tevékenysége csak másodlagos jellegű. Annak meghatározásához, hogy a jelen esetben erről van-e szó, az illetékes bíróságnak figyelembe kell vennie az ügy valamennyi körülményét, a minőségieket és a mennyiségieket egyaránt. E tekintetben a releváns üzleti forgalom az, amelyet e szervezet a felügyelő önkormányzat vagy önkormányzatok által meghozott odaítélő határozatok alapján valósít meg (lásd ebben az értelemben: 2006. május 11-i Carbotermo és Consorzio Alisei ítélet, C-340/04, EU:C:2006:308, 63. és 65. pont; 2008. július 17-i Bizottság kontra Olaszország, C-371/05, nem tették közzé, EU:C:2008:410, 31. pont).

33 Azon követelménynek, hogy a szóban forgó személy tevékenységének lényeges részét azon önkormányzat vagy önkormányzatok javára végezze, amelynek vagy amelyeknek a tulajdonában áll, az a célja, hogy biztosítsa a 2004/18 irányelv alkalmazhatóságát abban az esetben, ha az egy vagy több önkormányzat által ellenőrzött vállalkozás a piacon működik, és ezért versenyben állhat más vállalkozásokkal. Valamely vállalkozás ugyanis nincs szükségképpen megfosztva a cselekvési szabadságától mindössze amiatt, hogy az őt érintő döntéseket az az önkormányzat vagy azon önkormányzatok ellenőrzik, amelyeknek a tulajdonában áll, ha gazdasági tevékenységének jelentős részét más piaci szereplőkkel is képes végezni. Ezzel szemben, ha e vállalkozás szolgáltatásait lényeges részben kizárólag ezen önkormányzat vagy önkormányzatok használják fel, jogosnak tűnik, hogy ez a vállalkozás mentesüljön a 2004/18 irányelv megszorításai alól, mivel azokat a verseny megóvásának szükséglete szabta meg, amely ilyen esetben már nem indokolt (lásd analógia útján: 2006. május 11-i Carbotermo és Consorzio Alisei ítélet, C-340/04, EU:C:2006:308, 60–62. pont).

34 Ebből az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az ajánlattevő szervezet minden olyan tevékenységét, amelyet nem azon személyeknek szán, akiknek a tulajdonában áll, tehát azon személyeknek, akik semmiféle ellenőrzési viszonyban nem állnak e szervezettel, legyenek ezek akár hatóságok, harmadik személyek javára végzett tevékenységnek kell minősíteni.

35 Következésképpen, ezen ítélkezési gyakorlat fényében az alapügyben a Cogesa részvényeivel nem rendelkező települési önkormányzatokat harmadik személyeknek kell minősíteni. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő információk szerint semmiféle ellenőrzési viszony nem áll fenn ezen önkormányzatok és e társaság között, ily módon hiányzik az ajánlatkérő hatóság és az ajánlattevő szervezet közötti azon különös belső kapcsolat, amely a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint igazolja az úgynevezett „in house” odaítélésekkel kapcsolatos kivételt.

36 Következésképpen, annak vizsgálata tekintetében, hogy a Cogesa tevékenységének lényeges részét az őt tulajdonló önkormányzatok javára végzi-e, azon tevékenységet, amelyet e társaság a nem részvényes települési önkormányzatoknak szán, harmadik személyek javára végzett tevékenységnek kell minősíteni. A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy ez utóbbi tevékenység tekinthető-e úgy, mint amely a Cogesának az őt tulajdonló önkormányzatok számára végzett tevékenységéhez viszonyítva másodlagos jelleggel rendelkezik a Bíróságnak az „in house” odaítélésekre vonatkozó ítélkezési gyakorlata értelmében.

37 E következtetést a kérdést előterjesztő bíróság által említett azon körülmény sem cáfolja meg, miszerint a Cogesának a nem részvényes települési önkormányzatok javára végzett tevékenységét valamely, e társaságban részvénnyel szintén nem rendelkező hatóság írta elő. Ugyanis, bár e hatóság bízta az említett tevékenységet a Cogesára, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő információkból kitűnik, hogy e hatóság nem részvényese e társaságnak, és semmiféle ellenőrzést nem gyakorol felette a Bíróságnak az úgynevezett „in house” odaítélésre vonatkozó ítélkezési gyakorlata értelmében. Az említett hatóság ellenőrzésének hiányában az általa a Cogesa számára előírt tevékenységet harmadik személyek számára végzett tevékenységnek kell minősíteni.

38 A fenti megfontolásokra figyelemmel az előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Bíróságnak a közbeszerzési szerződések közvetlen, úgynevezett „in house” odaítélésére vonatkozó ítélkezési gyakorlata annak meghatározása céljából történő alkalmazása keretében, hogy az ajánlattevő szervezet az ajánlatkérő hatóság, különösen az e szervezet részvényeivel rendelkező és azt ellenőrző települési önkormányzatok javára végzi-e tevékenységének lényeges részét, nem kell beleérteni e tevékenységbe azt a tevékenységet is, amelynek végzésére e szervezetet valamely, a részvényeivel nem rendelkező hatóság kötelezi olyan települési önkormányzatok javára, amelyek szintén nem rendelkeznek e társaság részvényeivel, és semmiféle ellenőrzést nem gyakorolnak felette, mivel ez utóbbi tevékenységet harmadik személyek javára végzett tevékenységnek kell minősíteni.

A második kérdésről

39 E kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy annak meghatározása tekintetében, hogy az ajánlattevő szervezet tevékenységének jelentős részét olyan települési önkormányzatok javára végzi, amelyek részvényesei, és amelyek együttesen a saját szerveik felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakorolnak felette, figyelembe kell-e venni azt a tevékenységet is, amelyet e szervezet azt megelőzően végzett ezen települési önkormányzatok javára, hogy ezt az együttes ellenőrzést ténylegesen gyakorolták volna.

40 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében a tevékenység lényeges része végzése feltételének értékelése során a nemzeti bíróságnak az ügy valamennyi körülményét figyelembe kell vennie, a minőségieket és a mennyiségieket egyaránt (lásd ebben az értelemben: 2006. május 11-i Carbotermo és Consorzio Alisei ítélet, C-340/04, EU:C:2006:308, 63. és 64. pont).

41 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban szereplő információkból kitűnik, hogy a Cogesa már végzett tevékenységet az őt tulajdonló települési önkormányzatok javára a 2014. október 30-i megállapodást megelőzően. E tevékenységeket természetesen figyelembe kell venni, ha ezek valamely közbeszerzési szerződés odaítélése időpontjában még fennállnak. Ezenkívül a 2014. október 30. előtt elvégzett tevékenységeket is figyelembe lehet venni, ha teljesül a tevékenység lényeges részének végzésére vonatkozó feltétel. A korábbi tevékenységek ugyanis azon tevékenység jelentőségére utaló jelnek minősülhetnek, amelyet a Cogesa szándékozik végezni részvényes települési hatóságai számára azt követően, hogy ez utóbbiak hasonló ellenőrzése ténylegessé válik.

42 A fenti megfontolásokra figyelemmel, annak meghatározása tekintetében, hogy az ajánlattevő szervezet tevékenységének jelentős részét olyan települési önkormányzatok javára végzi, amelyek részvényesei, és amelyek együttesen a saját szerveik felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakorolnak felette, az ügy valamennyi körülményét figyelembe kell venni, amelyek között szerepelhet az a tevékenység is, amelyet e szervezet azt megelőzően végzett ezen települési önkormányzatok javára, hogy ezt az együttes ellenőrzést ténylegesen gyakorolták volna.

A költségekről

43 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A Bíróságnak a közbeszerzési szerződések közvetlen, úgynevezett „in house” odaítélésére vonatkozó ítélkezési gyakorlata annak meghatározása céljából történő alkalmazása keretében, hogy az ajánlattevő szervezet az ajánlatkérő hatóság, különösen az e szervezet részvényeivel rendelkező és az azt ellenőrző települési önkormányzatok javára végzi-e tevékenységének lényeges részét, nem kell beleérteni e tevékenységbe azt a tevékenységet is, amelynek végzésére e szervezetet valamely, a részvényeivel nem rendelkező hatóság kötelezi olyan települési önkormányzatok javára, amelyek szintén nem rendelkeznek e társaság részvényeivel és semmiféle ellenőrzést nem gyakorolnak felette, mivel ez utóbbi tevékenységet harmadik személyek javára végzett tevékenységnek kell minősíteni.**

2) **Annak meghatározása tekintetében, hogy az ajánlattevő szervezet tevékenységének jelentős részét olyan települési önkormányzatok javára végzi, amelyek részvényesei, és amelyek együttesen a saját szerveik felett gyakorolthoz hasonló ellenőrzést gyakorolnak felette, az ügy valamennyi körülményét figyelembe kell venni, amelyek között szerepelhet az a tevékenység is, amelyet e szervezet azt megelőzően végzett ezen települési önkormányzatok javára, hogy ezt az együttes ellenőrzést ténylegesen gyakorolták volna.**

Aláírások